

УДК 377.6:61

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

*Кисельова О.Б., к.п.н., Зайченко А. О., магістрантка
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Сьогодні спостерігається інформатизація всіх галузей життєдіяльності людини, що зумовлює потребу у неперервному підвищенні кваліфікації учасників освітнього процесу в технічному, змістовному та методичному планах, формуванні у них знань, умінь, якостей, які б забезпечували ефективну діяльність у новому інформаційному суспільстві. Бурхливий прогрес у галузі цифрових технологій призводить до пошуку та створення нових інструментів навчання, що робить його більш насиченим та ефективним. У зв'язку з цим серед провідних завдань сучасної системи вищої педагогічної школи є формування у майбутніх фахівців, зокрема організаторів початкової освіти, цифрової компетентності.

У сучасних педагогічних доробках висвітлюється компетентнісний підхід як один з нагальних шляхів покращення національної вищої школи (Н. Бібік, С. Бондар, О. Гура, І. Зимня, О. Овчарук, О. Пометун, Дж. Равен, С. Шишов, А. Хуторський та інші). Процес набуття професійних компетентностей майбутніми фахівцями з використанням цифрових технологій досліджували такі вчені, як-от: Р. Гуревич, Л. Карташова, С. Раков, О. Співаковський та інші. Останніми роками спостерігається значна увага до інформатичної підготовки спеціалістів різного профілю (В. Жукова, М. Рафальська, Л. Савчук, А. Хатько, С. Яшанов). Методику формування та оцінювання цифрових компетентностей учителів

розробляли у своїх працях В. Биков, Н. Морзе, В. Вембер, О. Барна, О. Кузьмінська, Л. Петухова та інші. Однак, поза увагою науковців залишається низка прогалин щодо дослідження зазначеної проблеми.

Мета даної роботи полягає у висвітленні шляхів формування цифрової компетентності у майбутніх фахівців, зокрема організаторів початкової освіти.

Цифрову компетентність майбутніх учителів розглядають як одну зі стрижневих педагогічних категорій (Р. Гуревич, А. Гуржій, М. Жалдак, Н. Морзе, О. Овчарук, Ю. Рамський, О. Спірін та інші). Слід звернути увагу, що компетентнісний підхід передбачає орієнтування системи освіти не тільки на накопичення знань у процесі навчання, а й на вміння використовувати отримані знання, впроваджувати їх у професійну діяльність [3]. Так, цифрова компетентність полягає у впевненому, критичному, відповідальному використанні та взаємодії з цифровими технологіями для навчання, роботи та участі у суспільстві [1].

Зацікавленість дослідників даною проблематикою призвела до значної уваги до рамки цифрової компетентності учителів (DigCompEdu, 2017). У ній містяться 23 навчальні результати у 6 галузях: професійне середовище; пошук, створення та обмін цифровими ресурсами; управління та використання цифрових інструментів у навчанні; інструменти та стратегії для посилення цифрового оцінювання; цифрові інструменти для розширення можливостей студентів; формування цифрової компетентності учнів та студентів [2].

Огляд досліджень даної проблеми в розрізі Концепції Нової української школи дозволив під цифровою компетентністю майбутнього організатора початкової освіти розуміти цілісну, інтегративну, багаторівневу професійно-особистісну якість, що охоплює сукупність умінь та навичок, які характеризують його готовність і здатність

взаємодіяти з інформаційним освітнім середовищем, застосовувати цифрові освітні технології в різноманітних галузях професійної сфери.

На підставі аналізу психолого-педагогічних джерел нами визначено провідні шляхи формування вищезазначеної компетентності (Рис.1).

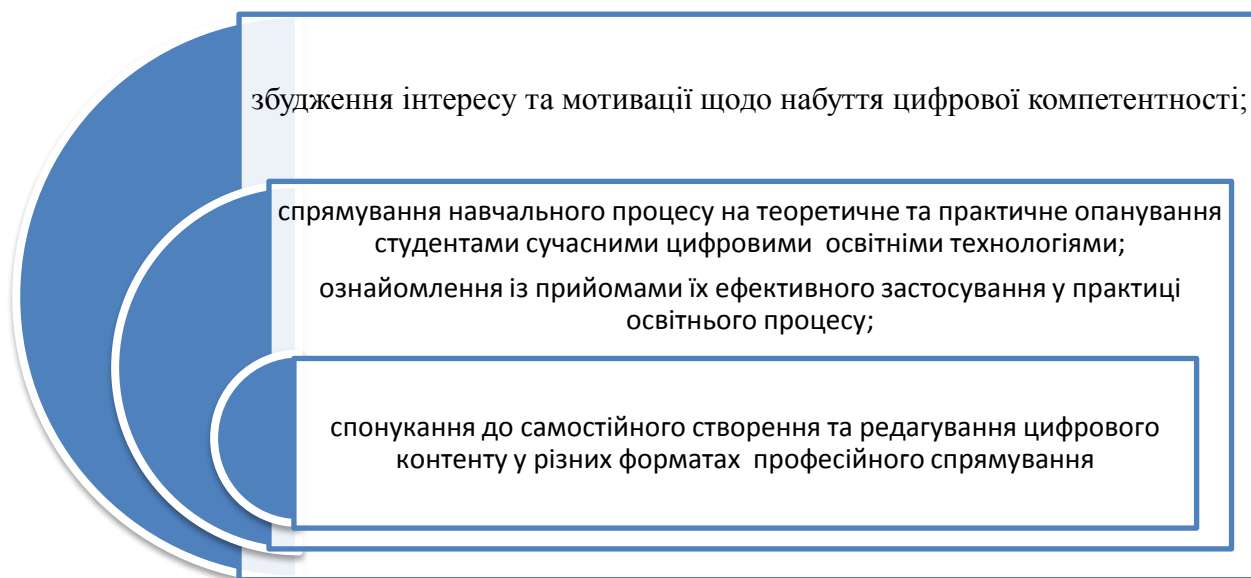

Рисунок 1 - Шляхи формування цифрової компетентності майбутніх організаторів початкової освіти

Константувальний етап експерименту засвідчив, що традиційна методика навчання інформаційних технологій є недостатньо ефективною. З метою усунення даного явища нами удосконалено навчально-методичний комплекс дисципліни «Сучасні інформаційні технології» та впроваджено розроблені практичні завдання до підготовки організаторів початкової освіти. У ньому передбачено логічну поступовість у розширенні діапазону засобів цифрових технологій, якими студент оволодіває протягом занять, а також розширення напрямів педагогічної діяльності, у яких він набуває досвіду, застосовуючи зазначені технології та сервіси. Цей процес має бути неперервним, послідовним та спиратися на діяльнісний підхід. Так, студенти створюють цифрове портфоліо

дидактичних матеріалів професійного спрямування (мультимедійні презентації, тематичні публікації, тести, кросворди, хмари слів, віртуальні інтерактивні плакати, блоги, ментальні карти тощо).

Зважаючи на це, можна зробити висновок, що досліджуваний процес має відбуватись послідовно шляхом розширення та поглиблення змісту: від мотивації до набуття знань та впевненої творчої активності.

Чітке розуміння можливостей сучасних цифрових технологій, безпосередня участь студентів, майбутніх організаторів початкової освіти, у створенні різноформатного цифрового контенту забезпечують ефективність формування цифрової компетентності, яка є важливою ланкою їх професійної майстерності.

Література:

1. European Parliament and the Council [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://enil.ceris.cnr.it/Basili/EnIL/gateway/europe/EUkeycompetences.htm> (дата звернення: 04.11.2018).

2. Биков В. Ю. Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті : посібник / Биков В. Ю, Овчарук О.В. та інші. - К.: Педагогічна думка, 2017. - 160 с.

3. Вітвицька С. С. Педагогічна підготовка магістрів в умовах ступеневої освіти : теоретико-методологічний аспект : монографія / Вітвицька С. С. - Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2009. - 434 с.